

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 27 sept. In eene telegraphische depeche uit Berlijn, van gisteren, gericht aan den heer v. Thiele, Pruisisch gezant aan het Keurhessische hof, wordt de weerstand van het Keurhessisch volk tegen de bevelen der regering, als wettig, en de maatregelen der laatste een inbreuk op de constitutionele goeie. Daarbij wordt denzelfden opgedragen dit gevoel der Pruisische regering aan het Keurhessische ministerie officieel mede te deelen, en hetzelve te vermanen, om tot den constitutionelen weg terug te keeren. Deze nadrukkelijke verklaring wordt voor een gevolg gehouden van de benoeming des heeren v. Radowitz tot minister van Buitenlandsche Zaken.

Volgens een te Hanau verbreid gerucht, zou de keurvorst, zonder juist van stelsel te veranderen, echter niet ongeneigd zijn den heer Hassenpflug zijn ontslag te geven. Hij zal echter bezwaarlijk nieuwe ministers vinden, die bereid zullen zijn in de voetstappen van dien minister te treden. Het afsteden van den heer Hassenpflug moet alzoo noodwendig eene verandering van stelsel ten gevolge hebben.

Door het bevel, om de verdere uitbetalingen uit de schatkist te staken, heeft de heer Hassenpflug getracht de reeds bestaande verwarring te vermeerdere. Naar men verneemt, zal hem dit volkomen mistukken, daar men zich te Kassel hieraan niet bekreunt, en alle middelen in het werk stelt, om den geregelden gang der openbare aangelegenheden te verzekeren.

Frankfort, 28 sept. Van eene goed onderrigte zijde verzekert men, dat lord Palmerston onlangs de Pruisische regering aangemaand heeft, om ingevolge het vredesverdrag met Denemarken, het leger der hertogdommen Sleeswijk-Holstein uit te noodigen de vijandelijkheden te staken; ingeval van weigering zoude lord Palmerston de Engelsche vloot tot eene blokkade van Kiel aangeboden hebben. Pruisen zal hieraan wel geen gehoor geven. De Oostenrijksche gezant te Kopenhagen heeft andermaal en thans nog met meer, aandrang de Deensche regering aangemaand tot verschoonende maatregelen, ten opzichte der hertogdommen, waartoe vooral behooren eene amnestie, constitutionele reorganisatie van het Holsteinsche leger en waarborg voor de staatkundige regten van Holstein. De Oostenrijksche gezant te Kopenhagen vindt echter sterken tegenstand bij eene partij, welke den Koning tot onverbiddelijke gestrengheid onder de bescherming van de Russische en Engelsche vloeten aanzet. Lord Palmerston moet deze partij ijverig ondersteunen en voorts ook Frankrijk en Rusland.

Uit Darmstad meldt men van eene geloofwaardige zijde, dat men thans na de ontbinding der Kamers verwacht, dat een uitvoerig manifest der regering een besluit tot voortdurende inning der belastingen en eene geotroijeerde kieswet te gemoet ziet; men denkt, dat al de overheden de reddende maatregelen van het ministerie zullen erkennen.

Het comité van den Keurhessischen landdag heeft aan de uitnoodiging van het ministerie, om naar Wilhelmsbad te komen, geen gehoor gegeven. Dit comité heeft den 26sten een schrijven aan den Keurvorst gericht, waarin het de handelwijze van het ministerie als strijdig met de constitutie beschouwt, het vormen van een nieuw bewind en eene spoedige bijeenroeping van eene nieuwe standen-vergadering verlangt.

Dat in de laatste dagen te Wilhelmsbad gehandeld is over het vormen van een nieuw ministerie, is zeker, maar het ontbreekt nog aan berigten in hoeverre deze pogingen een goeden uitslag gehad hebben of zullen hebben. Een sommige kringen noemt men den heer Scheffer als den vermoedelijken opvolger van Hassenpflug, in welk geval deze ook wel zijne post als gezant bij de bondsvergadering zal verliezen en in deze betrekking door den Heer v. Lepel vervangen worden.

Men wil, dat de bondsvergadering, wanneer de gewapende magt in Keurhessen zoude gebezigd moeten worden, bevorens eene proclamatie zal uitvaardigen.

Het Keurhessische ministerie heeft het besluit genomen, om eene bezetting der militaire wegen, naar gebruik bij verdrag aan Pruisen is toegestaan, niet door Pruisische troepen te doen plaats hebben; eene verklaring in dien geest zoude onverwijld aan de Pruisische regering medegedeeld worden.

Praisen trekt aan de Keurhessische grenzen troepen bijeen; bij Paderborn wordt op dit oogenblik een korps van 10,000 man gevormd; het korps bij Metzlar zal tot 20,000 man gebragt worden.

Hamburg, 30 sept. (Per telegraaf) Volgens berigt van de Børsen Halle, is Tenningen gisteren, na een gevecht van twee uren, door de Sleeswijk-Holsteiners genomen. Friedrichstadt werd gedurende den geheelen dag beschoten, maar was des avonds te tien ure nog niet ingenomen. Er zijn 217 gevangenen gemaakt.

BELGIE.

Brussel, 29 sept. Te Parijs is het geheel stil. Om eenig nieuws te hebben, was men gisteren genoodzaakt, hier

en daar geruchten die in omloop waren, op te zamelen, over de plannen der ultra-roode partij, bij de terugkomst der vergadering. Men sprak van een protest tegen de circulaire van Wiesbaden, zelfs van het in-staat van beschuldiging stellen van de heeren, de Saint Priest en Berryer, ja zelfs van den graaf van Chambord. Dit zoude niet slechts ultra-rood, maar ultra-potsierlijk zijn, dat niet altijd hetzelfde is. Wij kunnen ter naauwernood gelooven, dat men bij deze gelegenheid aan de kruin der Bergpartij niet nog grootere dwaasheid toeschrijft, dan haar reeds eigen is.

Dezelfde partij is, zegt men, ook woedend tegen de commissie van vijf en twintig, die zij van gematigdheid beschuldigt, omdat zij niet het sein heeft gegeven van beroering over het manifest van Wiesbaden en het artikel van het Bulletin de Paris. Dit alles voorspelt derhalve levendige discussiën bij de terugkomst der vergadering.

Men bekommert zich tot nu toe zeer weinig over de zending waarmede de heer de Persigny naar Engeland is vertrokken. Het Bulletin de Paris, dat het eerst den naam genoemd heeft van het land, waartwaarts de ex-gezant te Berlijn, zich begaf, beweert heden dat de reis geene politieke strekking heeft, maar geheel alleen in verband staat met persoonlijke belangen van den heer de Persigny. Van eenen anderen kant meldt men daarentegen, dat de zending van dien diplomaat allereerst een geheim doel, maar een erkend doel heeft, namelijk de schikking der Sleeswijk-Holsteinsche aangelegenheden. Wij vermelden die verschillende beweringen, in afwachting van nadere bijzonderheden.

De berigten uit Italië zijn heden zonder eenig belang. Het clericale dagblad van Turijn, de Armonia, behelst een zeer duister artikel over de bijeenkomst der Piemontesche bisschoppen te Villanova. Het verklaart dat die prelaten geheel en al zijn gebleven bij hun eerste gevoelens omtrent de wetten Siccardi, maar erkent dat zij te zamen zijn gekomen, met het doel om eene verzoening tusschen den Heiligen Stoel en het hof van Turijn tot stand te brengen. Bij al de tegenstrijdige beweringen, waartoe deze zaak aanleiding geeft, schijnen vele personen geneigd te gelooven; dat die vereeniging door den H. Stoel zelven is uitgelokt, om zich een eervol middel van transactie te verschaffen.

Binnenlandsche Berigten.

Leeuwarden, 28 sept. Den 26sten dezer werd alhier de 67ste vergadering van het Friesch genootschap voor geschied-, oudheid en taalkunde gehouden en werd het genootschap aangenaam verrast door een geschenk van den heer mr. A. van Halmael, bestaande in eenige zegelstempels, een zilveren mesje en andere voorwerpen, gevonden in een klein houten beschilderd koffertje met het naamcijfer S, in den muur van het Tjaardahuis te Rinsumageest gemetseld, welk huis in 1834 werd afgebroken. Vervolgens werden eenige zeer belangrijke Romeinsche penningen, gevonden in de grietenij Barradeel en een looden zegelstempel van den eersten abt van Lidlum, Lambertus, in den jare 1190, en eenige andere oudheden, als een zeer gewenschte vermeerdering van het kabinet van oudheden van het genootschap in oogenschouw genomen, en deelde de heer mr. Dirks hoogst gewigtige berigten mede aangaande een onbekende munt van Twelgo, in het rijke munt kabinet van den heer Reichel te Petersburg aanwezig, en door de heer Köhne ZE. medegedeeld. Vervolgens gaf de heer Eekhoff uit naam van den heer mr. P. H. Brugmans, oud lid van den raad van state te Amsterdam, eene zeer zeldzame en belangrijke verzameling van oudheden, gevonden te Wijk bij Duurstede; reeds gerangschikt en omschreven door den verdienstelijken Janssen te Leiden, aan het genootschap ten geschenke; waarna de heer mr. Dirks eene redevoering hield: »Wat blijft voor het Friesch genootschap, na een 23 jarig bestaan, nu nog te verrigten?« waarin ZEd. zowel nif het vak der geschiedenis als uit dat der oudheid, zeer vele zaken aanwees, die nog geheel moeten worden bearbeid. (P. F. C.)

Verlag van de Gedeputeerde Staten der Provincie Gelderland, overgegeven aan de Provinciale Staten van dat gewest, in hante vergadering van den 24sten september 1850.

(Arnhem, G. J. THIEME.)

(Fervolg van no. 392.)
§ 3. Bevolking.

Bij 's Konings besluit van den 29sten september 1828 (Staatsblad no. 57) werd bepaald, dat er in den loop van het volgende jaar eene algemeene volkstelling zoude bewerkstelligd worden, ten einde daarnit het juiste getal ingezetenen, op den 1sten januari 1830 binnen het rijk woonachtig, op te maken. Zoodanige telling zoude alle 10 jaren worden herhaald. In 1839 heeft dit plaats gevonden en is na

weder in het afgelopen jaar, doch op uitgebreider en meer omvattender wijze, dan vroeger, geschied. Zij liep geregeld af. Niemand is wegens nalatigheid of omwil in het doen der opgaven krachtens de wet van 6 maart 1818 (Staatsblad no. 12) vervolgd geworden.

De oorspronkelijke invullings-registers, welke volgens art 21 van 's Konings besluit van den 21sten oktober (Staatsblad no 56) door de gemeente bestuuren aan de gouverneurs der provinciën werden toegezonden, zijn later door den minister van Binnenlandsche Zaken opgevraagd, om in het statistiek bureau bij zijn departement bewerkt te worden. Wij hebben er geen gebruik van kunnen maken. Slechts de geheelen der cijfers stonden ons eenigermate ten dienste. Ongetwijfeld zullen de uitkomsten openbaar worden gemaakt, en wel omstandiger, dan wij in dit verslag hadden kunnen doen.

Bij de algemeene volkstelling staan wij dus niet stil, en bepalen ons alleen bij de bevolking van Gelderland, dat is: bij die personen, welke daar binnen hun gewoon verblijf houden.

Voor dat wij de gewone staten mede deelen, slaan wij eenen blik terug; en brengen de bevolking, zoo als zij op den 1sten Januari 1820 was, en nu op dien dag van dit jaar bevonden werd, in tijdvakken van 10 jaren, in onderlinge vergelijking.

De toeneming der bevolking in de laatste 30 jaren was groot, doch niet zeer afwijkende van die, welke in andere landen waargenomen wordt. Tot eene jaarlijksche vermeerdering herleid, bedroeg zij in de steden 1.449 % der bevolking op het platte land 1.120 % » » » in de geheele provincie 1.205 % » » »

In Pruisen is de jaarlijksche toeneming, berekend van het jaar 1834 tot 1840, 1.510 %.

Van 1821 tot 1841 vermeerderde de bevolking jaarlijks in

Engeland en Wallis met	1.4 %
Schotland	1.2 %
Ierland	1.2 %
en in geheel Groot-Brittanje met	1.3 %

In Frankrijk was de jaarlijksche toeneming in het zelfde tijdvak slechts 0,56 %.

Gaat de Geldersche bevolking verder vooruit, zoo als in de laatste 30 jaren, dan zal zij, gerekend van 1820 af, verdubbeld zijn, in de steden in het jaar 1889, op het platteland in het jaar 1909 en in de geheele provincie in het jaar 1902.

Zoo het bij iemand op mogt komen, zich voor dat verwijderd verschiet, uit vrees voor overbevolking, te verontrusten, gelooven wij niet, dat daarvoor goede reden aanwezig is. Dan nog zal ieder inwoner 0.68 bunder ever hebben om zich te bewegen en te voeden, zoo er al geene andere middelen tot levensonderhoud bestonden, dan welke uit den grond worden gelrokken. Daarbij moet niet uit het oog worden verloren, dat de aanwas der bevolking het snelste was in het tijdvak tusschen de jaren 1820 en 1830 doch in de twee volgende tienjarige toenswand verminderde.

Het getal personen, een huisgezin uitmakende,	was in het jaar 1830	1840	1850
in de steden	4.75	4.87	4.88
op het platteland	5.35	5.46	5.32
in de provincie	5.17	5.30	5.19

In de laatste kolommen van den staat hebben wij het getal woonhuizen in de jaren 1830, 1840 en 1850 opgenomen en met de bevolking in die jaren vergeleken.

Dat getal is in eene gunstige verhouding toegenomen.

Met enkele uitzonderingen, is overal meerdere ruimte voor huisvesting ontstaan.

Er is opgegeven dat er 195 schepen zijn, welke bewoond worden,

Tot vergelijking vermelden wij, dat in Pruisen, in 1843, woonden in een huis 8.25 personen, in de regerings afdeeling Munster 6.53; en in 1841 in Engeland en Wallis 4.82; Schotland 4.94; Ierland 5.90; en in Frankrijk 4.93.

Niet onbelangrijk kwam het ons voor het getal personen, welke de drie hoofdgodsdienstige belijdenissen zijn toegedaan over het meergenoemd tijdvak in een vergelijkend overzicht samen te vatten. Daartoe strekt de staat B.

De staten, betreffende de bevolking over het jaar 1849, hebben eenige uitbreiding gekregen. De kinderen, die als levenloos geboren werden aangegrepen, zijn in den staat IV naar de geslachten splits. Daardoor zijn zij begrepen in de berekeningen van het aantal geboorten voorskommende op staat VI A d en B d en f, en op staat VIII A. Daarbij moeten zij noodwendig in aanmerking komen. Onder de sterfgevallen behooren zij niet. Die niet levend ter wereld kwam, kan niet gezegd worden gestorven te zijn. Wij hebben hen dus niet in de berekeningen der dooden begrepen en van de staten VI A, B, C, VII B en VIII wegelaten. Wij hebben hier echter, wat wij omtrent de levenloos geboorten voor de aangifte gestorvene kinderen op den 12 van ons vorig verslag ter neder stelden.

Wij laten hier volgen staat A. Vergelijkend overzicht der bevolking in der woonhuizen in de jaren 1820, 1830, 1840 en 1850.

Tot opheldering van dezen staat diene het volgende: Het geestelijk bestuur in de Hollandche zending wordt uitgeoefend door eenen vicesuperior, zijnde de apostolische internuncius van den H. Stoel in ons rijk. Onder dezen zijn onmiddellijk gesteld de aarts-priesterschappen, van welke, wat ons gewest betreft, in aanmerking komen, die van Gelderland, Utrecht en Twente. Het eerste bevat de landstrecken de Veluwe, Zutphen, Doesborgh en Zevenaar en de Over-Betuwe. Het tweede strekt zich uit over de Neder-Betuwe en de Beneden-districten, behalve den Bommelerwaard. Nede behoort onder het aarts-priesterschap Twente.

Onder het apostolisch vicariaat-generaal van 's Hertogenbosch, dat door eenen apostolischen administrateur wordt bestuurd, zijn, wat Gelderland betreft, gelegen de Bommelerwaard, Maas en Waal en het rijk van Nijmegen.

Israëlietisch kerkgenootschap.

Ringen.	Getal	
	gemeenten.	kerken.
Nijmegen	1	1
Zalt Bommel	1	1
Culenburg	3	3
Arnhem	2	2
Nijkerk	1	1
Elburg	2	2
Zutphen	1	1
Doesborgh	1	1
Lochem	3	3
Doetinchem	4	4
Groenlo	5	5
Geheel	24	24

Bij al deze israëlietische gemeenten zijn voorbidders, die, zonder tot den geestelijken stand te behooren, de bediening van de eredienst binnen en buiten het kerkgebouw waarnemen en, in dien zin genomen, als bedienaars van de godsdienst beschouwd kunnen worden. Zij staan onder het onmiddellijk gezag van het kerkbestuur der gemeente, door hetwelk zij worden aangesteld. Het doctrinaal toezigt over hen behoort aan den opperrabbin van het rabbinaat Gelderland, die standplaats heeft te Nijmegen, waar de hoofdsynagoge gevestigd is.

Omtrent de kerkelijke aangelegenheden in eenige gemeenten zijn de volgende bijzonderheden mede te deelen.

De israëlietische gemeente te Arnhem heeft het voornemen haar kerkgebouw aanzienlijk te kunnen vergrooten en te verfraaijen.

Kerkvoogden der hervormde gemeente te Doesborgh, hadden sedert de invoering der burgerlijke begraafplaats, van de burgerlijke gemeente herhaalde malen eene vergoeding gevraagd, voor het gemis der begrafenisregten, vroeger door de kerk genoten. Deze zaak is nu eindelijk daarmede geëindigd, dat uit staats kas tot afkoop betaald zal worden eene som van 2000. De kerk der israëlieten aldaar vordert dringend herstelling, welke de gemeente niet kan bekostigen.

Te Nijkerk is het kerkgebouw der hervormde gemeente te klein, om de kerkgangers te kunnen bevatten. Twee predikanten zijn bezwaarlijk voldoende om in de behoefte der talrijke gemeente te voorzien. De kerkelijke fondsen zijn echter ontoereikend, om deze bezwaren op te heffen. Er is verzoek gedaan en de toestemming verleend, om eene afzonderlijk christelijke afgescheidene gemeente daar te stellen.

Het verzoek door het roomsch-katholijk kerkbestuur van Hatert aan den raad der stad Nijmegen ingediend, ter bekoming van een subsidie van 1500, ter voorziening in het te-kort aan de kosten van opbouw der kerk en pastorij aldaar, is afgewezen; doch daartegen aan hetzelfde verleend eene bijdrage van 200, gedurende den tijd van 5 jaren.

De israëlieten te Zutphen zijn er op uit ter verkrijging van een geschikt lokaal voor de reinigingen, welke hunne geloofbelijdenis voorschrijft.

Te Apeldoorn doet zich de behoefte aan eenen tweeden predikant bij de hervormde gemeente zeer gevoelen. Er worden dan ook pogingen aangewend de noodige fondsen ter vervulling van die behoefte te verkrijgen. Onvermoed is de heer Helderling, predikant te Hemmen, steeds bezig om aan Hoenderlo eene eigene kerk en leeraar te bezorgen. Aanzienlijke giften zijn reeds tot dat einde gedaan.

De kerk der hervormden te Almen (gemeente Gorsel) is merklijk vergroot en verfraaid; die te Laag Keppel (gemeente Hummelo en Keppel) uitgebouwd. Aan de noodige gelden belet nog steeds de geringte grooting der kerken van de roomsch-katholieke gemeenten te Wehl en Oud Zevenaar; eene nieuwe is te Doornenburg (gemeente Bommel) gebouwd.

Het kerkgebouw der hervormden te Heeselt, (gemeente Varik) is geheel vernieuwd; dat te Heerwaarden afgebroken, om door een nieuw vervangen te worden. Te Op-Hemert hebben de israëlieten ter uitoefening

hunner godsdienst, een vestrek in eene bijzondere woning ingerigt.

Subsidien zijn in het jaar 1849 verleend aan de hervormde gemeente te Gendringen, 1900, half door het rijk en half door de synode, voor eene tweede pastorie; te Hellow 440, mede half door het rijk en door de synode, tot voltooiing eener nieuwe pastorie, en te Lobith 175 door de synode, tot herstel van den kerktoeren.

§ 8. Brandblusch-middelen.

Het bleek aan den heer gouverneur, dat de staat der brandblusch-middelen, in weerwil der gunstige rapporten, op vele plaatsen, bijzonder ten plattelande, te manschen overliet. Al werden de brandspuiten zelve beproefd en in behoorlijken staat gehouden, met het bij behoorend materieel vond dit niet altoos plaats. Bij besluit van den 31sten augustus 1849 (Provinciaal blad no. 83) werden daarom de burgemeesters aangeschreven, om voortaan, ten minste tweemaal des jaars, en wel in de laatste week der maanden mei en september, in hunne tegenwoordigheid alle brandspuiten te laten beproeven, en tevens in oogenschouw te doen nemen, al helgeen bij de brandspuiten behoort, als ladders, handhaken, brandzeilen, emmers, smeerlappen, touwen, lanternen, kaarsen enz. Zij kregen verder in last al het gebrekkige dadelijk te doen herstellen.

De ingekomene rapporten kunnen voldoende geacht worden, en wij zijn verzekerd, dat het besluit doel zal hebben getroffen.

Op onderscheidene plaatsen wordt voortgegaan met het uitbreiden der middelen of verbetering van het bestaande.

De gemeentes-besturen van Brammen en Oldebroek maken hierop eene uitzondering. In de eerste gemeente is slechts ééne slecht spuit; de andere heeft er geene.

Te Vorden ontbraken de noodige fondsen, om voor rekening der gemeente eene nieuwe groote spuit aan te schaffen. Het bestuur opende daarom eene teekening bij de ingezetenen. Dit vond zoo veel bijval, dat binnen weinig tijds eene zoo aanzienlijke som bijeen werd gebragt, dat er bijna mede bekostigd zal kunnen worden het aankopen van eene groote spuit, van eenen aanjager en van de verdere benodigdheden. Deze maatregel verdient aanbeveling en navolging. De brandblusch-middelen bestaan toch grootendeels ten behoeve van de bijzondere belangen der gemeentenaren, en ten platte lande meest al nog maar van een gedeelte hunner.

Aan A. Smits, te Nijmegen, is octrooi verleend, voor eene verbeterde inrigting zijner brandspuiten, met toekening tevens, op voorstel van het stedelijk bestuur, van eene premie van 150, tot bestrijding der verschuldigde octrooi-regten. (Vervolg hierna.)

Advertentiën.

Departement van Financiën
Provincie GELDERLAND.
Veiling van Domeingoederen.

Door den Ontvanger der Domeinen te Arnhem, zullen in het openbaar worden geteeld, eenige DOMANIALE GOEDEREN, gelegen in de Provincie Gelderland, en wel:

10 Kavels in het Arrondissement Nijmegen, op Maandag den 14den October 1850, des voormiddags te elf ure, ten overstaan van den Notaris W. C. VAN ELSBROEK te Nijmegen, ten huize van G. HEN. DRIKS, in het Logement de Ster aldaar.

25 Kavels in het Arrondissement Tiel, op Maandag den 21sten October 1850, des voormiddags te elf ure, ten overstaan van den Notaris Mr. J. DE BOO, te Tiel, ten huize van JAN BRUNE, in het Nederlandsche Koffijhuis aldaar.

32 Kavels in het Arrondissement Zutphen, op Vrijdag den 25sten October 1850, des voormiddags te 11 ure, ten overstaan van den Notaris Mr. M. J. VAN LÖBENSELS, te Zutphen, ten huize van den Kastelein LUKAS SWARTJES, in het Nederlandsche Koffijhuis aldaar.

43 Kavels in het Arrondissement Arnhem, op Maandag den 28sten October 1850, des voormiddags te 11 ure, ten overstaan van den Notaris Mr. W. H. TAAIJ, te Arnhem, ten huize van A. JAS, aan de Steenstraat aldaar.

De Catalogus waarin de te veilen Goederen breeder zijn omschreven, is voor den prijs van 30 Cents verkrijgbaar gesteld, ter plaatse als bij de Aanplakbiljetten wordt opgegeven.

Te huur om dadelijk te aanvaarden.

Een geheel nieuw verbouwd BOVENHUIS, bestaande uit vijf net Behangen KAMERS, KEUKEN, ZOLDER en verdere GEMAKKEN, staande in eene der drukste straten, te Arnhem. — Adres, franco, bij den Uitgever dezer.

Hoe men door de Pillen van HOLLOWAY een ziekelijken toestand der ingewanden herstelt.

Duizende menschen zullen hun leven behouden op de volgende wijze: Men zij matig in het gebruik van vruchten, groenten, gebak, eijeren, vet van vleesch, sausen, wijn, bier, sterke dranken, over het algemeen vermijde men elke buitensporigheid. Men zuivere wel de maag en ingewanden, en zuiver het bloed, hetwelk men zal bewerkstelligen, door des morgens en 's avonds, gedurende veertien dagen vijf of zes HOLLOWAY'S Pillen te nemen en vervolgens elke week twee à drie doses. Op deze wijze zal men de volmaakste gezondheid behouden en zelfs de cholera verhoeden. Dezelfde voorzorgen behoorden in acht genomen te worden bij elke gewone ongesteldheid der ingewanden.

Door het vermeerderd debiet zijn de Prijzen thans de volgende.

Dosjes Pillen van f 0.90, f 2.10, f 3.30, f 7.75, f 15.50, f 23.50; Potjes Zalf van f 0.90, f 2.10, f 3.30, f 8.15, f 15.90, f 23.90.

Zijn op franco-aanvraag à contant te bekomen bij den Heer J. STRAATMAN, Hoofdepôtheek der te 's Hertogenbosch; den Heer F. ROMEIJN, Fz., Depôthouder te Arnhem; den Heer B. A. D. M. A., Depôthouder te Amsterdam; alsmede Londen, Strand 244, HOLLOWAY'S Etablissement.

WINTERDIENST

A. F. BURGERS & Co.
DILIGENCE-DIENSTEN

TUSSCHEM

ARNHEM en MAASTRICHT
OVER NIJMEGEN, VENLO,
ROERMOND EN SITTARD.

De ondergeteekenden brengen mits deze ter kennis van het Publiek, dat zij met hunne gere goedkeuring, gedurende het Winter-Saizoen, eene verandering in hunne DILIGENCE-DIENSTEN, tusschen Arnhem en Maastricht zullen in werking brengen, ten einde het vervoer tusschen Maastricht en Nijmegen, bij de zou kunnen plaats hebben, en dat dien ten gevolge van 20. October e. k. af aan, de Dienst zal plaats hebben als volgt:

VERTREK van Maastricht, dagelijks des morgens te 6 ure, om te Nijmegen aan te komen des avonds te 8½ ure.

VERTREK van Nijmegen, dagelijks des morgens te 7 ure, om te Maastricht aan te komen des avonds te 9½ ure; in correspondentie met de Algemeene Expeditie Maatschappij.

VERTREKKEDE van Arnhem, na aankomst van den Tweeden Spoortrein en van de Diligences Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel.

VERTREKKEDE van Nijmegen, des morgens te 10 ure, om aan te komen te Arnhem, vóór het vertrek van den Tweeden of Beurstrein, en van de Diligences naar Overijssel, Drenthe, Friesland Groningen.

De Ondernemers, die nu wederom, eene derde maal heel nieuwe en naar de beste modellen ingerigte Diligences hebben in dienst gesteld, vleijen zich, te voor melde veranderingen in het belang der reizigers welkom zullen zijn. Hunne onderneming de gunstige belangstelling van het Publiek aanbiddende, beloven zij van hunne zijde steeds alle zinnen aanwenden, wat tot gerijf der reizigers strekken, en de Expeditie van GOEDEREN, GEMAKKEN, WAARDEN, EFFECTEN, enz., naar alle oorden des Rijks en naar het Buitenland, met de meest gelijke naauwgezetheid en spoed te zullen bevoeren. Arnhem, Sept. 1850.

A. F. BURGERS & Co.

Waterhoogte te Arnhem.

1 Oct. 0 El 9 Palm 0 Duim; gew. 5 D. 99.

Dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nummers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.50 per regel daarboven 30 centen, behalve 35 centen vegeeft voor elke plaatsing.

To Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.